

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudců JUDr. Barbary Pořízkové a JUDr. Pavla Molka v právní věci žalobce: **R. K.**, zast. Mgr. Radomilem Kožuským, advokátem se sídlem Sokolovská 68/105, Praha 8, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 22. 3. 2019, č. j. OAM-1009/ZA-ZA10-P17-2018, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 31. 8. 2020, č. j. 13 Az 20/2019 - 34,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e o d m í t á** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Ustanovenému zástupci Mgr. Radomilu Kožuskému, advokátu se sídlem Sokolovská 68/105, Praha 8, se přiznává odměna za zastupování ve výši **8 228 Kč**, která bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] V záhlaví označeným rozhodnutím žalovaný žalobci neudělil mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

[2] Žalobu proti napadenému rozhodnutí Městský soud v Praze shora uvedeným rozsudkem zamítl; nesouhlasil se žalobcem, že by jím uváděné skutečnosti, podle kterých mu v zemi původu v případě návratu hrozí nebezpečí vážné újmy a nelze spolehlivě vyloučit, že nebude v zemi původu vystaven mučení a nelidskému a ponižujícímu zacházení, postačovaly pro přiznání mezinárodní ochrany podle § 12 písm. b) a § 14a zákona o azylu. Žalobce v průběhu řízení uvedl skutečnosti týkající se jeho soukromého dluhu vzniklého v souvislosti s podnikatelskou činností; tyto skutečnosti však nenaplnily podmínky pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12 písm. b) zákona o azylu a nebyly ani důvodem pro udělení doplňkové ochrany, která počítá s dostatečně intenzivní újmou i z důvodů jiných, než jsou ty, na základě nichž lze udělit azyl. Městský soud poukázal na

ustálenou judikaturu týkající se možnosti obrátit se na státní orgány v zemi původu. Považoval za předčasné vyloučit možnost vyhledání ochrany u příslušných státních orgánů v zemi původu žalobce; z opatřených informací nevyplývalo, že by státní orgány v Uzbekistánu v obecném měřítku selhávaly v poskytování ochrany před násilnou trestnou činností. Nepřisvědčil žalobci ani ohledně namítaných obav z uvěznění a stavu věznic v zemi původu. Poukázal na to, že žalobce měl informace o podmínkách ve věznicích již v průběhu správního řízení. Na základě informací plynoucích ze správního spisu konstatoval, že nejsou ve věci žádné skutečnosti, které by nasvědčovaly tomu, že by se žalobce mohl ve věznici ocitnout; ze samotného tvrzení, že žalobce dluží v zemi původu peníze, nelze tento závěr dovodit.

II. Argumenty kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[3] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) podal kasační stížnost z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

[4] Stěžovatel namítal, že ve správním řízení nebylo prokázáno, že nebude ve vlasti vystaven mučení nebo jinému nelidskému a ponižujícímu zacházení. Poukázal na to, že existují obavy o jeho život ze strany osob aplikujících „*mafiánské metody*“. Tyto osoby jsou přitom napojeny na uzbecké státní orgány. Aniž by cokoliv hlásil na policii, začala policie jezdit za jeho rodinou a vyptávala se, kde se nachází. To samo o sobě mělo podle stěžovatele svědčit o nestandardním postupu uzbecké policie. Z uvedeného mělo být zřejmé, že státní orgány jeho země původu nejsou schopny zajistit mu ochranu před pronásledováním ze strany osob, které mu v minulosti ublížily a nařídily jeho fyzické napadení. Podle něj tak byly naplněny alespoň podmínky pro udělení mezinárodní ochrany podle § 14a zákona o azylu. Stěžovatel měl za to, že ze stejných důvodů došlo k porušení mezinárodních závazků České republiky plynoucích z čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a svobod a čl. 3 Úmluvy proti mučení a jinému krutému, nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání. Primárním důvodem podání žádosti o mezinárodní ochranu byla obava o život; to, že uvedl také finanční motivaci, mu nelze klást k tíži.

[5] Stěžovatel dále poukázal na své obavy z možného uvěznění a potrestání. Uvedl, že podmínky v uzbeckých věznicích jsou žalostné a životu nebezpečné. Nesouhlasil s námitkou žalovaného, že tento důvod uvedl až v řízení o žalobě, a tedy je nutné na něj pohlížet jako na účelový. S ohledem na princip plné jurisdikce správní soud nemůže odmítnout provedení nových důkazů v soudním řízení toliko z důvodu, že žalobce jejich provedení nenavrhl již v řízení před správním orgánem. Soud se měl touto skutečností v rámci rozhodnutí zabývat a měl v tomto smyslu provést také dokazování.

[6] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že námitky v kasační stížnosti neprokazují, že by správní orgán porušil některé ustanovení správního řádu či zákona o azylu. Žalovaný setrval na závěrech ve svém rozhodnutí a ztotožnil se se závěry v napadeném rozsudku, přičemž konstatoval, že rozsudek se nijak neodchýlil od ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu. Poukázal na subsidiaritu mezinárodní ochrany a nezbytnost splnění podmínky, že hrozba vážné újmy ze strany soukromé osoby je

pokračování

relevantní jen v případě neschopnosti nebo neochoty státu poskytnout před takovou hrozbou újmu účinnou ochranu. K obavě stěžovatele z možného umístění ve věznici poznamenal, že stěžovatel v průběhu správního řízení žádnou takovou obavu nezmínil, a proto neobstarával speciální podklady k dané problematice.

III. Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

[7] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou, směřuje proti rozhodnutí, proti kterému je podání kasační stížnosti přípustné, a stěžovatel je zastoupen advokátem (§ 102 s. ř. s.).

[8] Vzhledem k tomu, že projednávaná věc je věcí mezinárodní ochrany, v souladu s § 104a s. ř. s. se dále zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, odmítl by ji jako nepřijatelnou. Pro vymezení institutu nepřijatelnosti a jeho dopadů do soudního řízení správního odkazuje na své usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, č. 933/2006 Sb. NSS, v němž neurčitý právní pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“ vyložil.

[9] Nejvyšší správní soud přesah vlastních zájmů stěžovatele neshledal. Kasační stížnost je nepřijatelná.

[10] Podle § 104a odst. 3 s. ř. s. nemusí být usnesení o nepřijatelnosti odůvodněno. Přesto soud dále stručně uvede, proč věc stěžovatele nesplňuje podmínky přijatelnosti, resp. ani v dalším nepřesahuje jeho zájmy natolik, aby se jí soud podrobně věcně zabýval.

[11] Vzhledem k tomu, že stěžovatel uplatnil v kasační stížnosti také důvod podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., Nejvyšší správní soud se zabýval nejprve tímto důvodem. Bylo by předčasné zabývat se právním posouzením věci samé, bylo-li by napadené rozhodnutí městského soudu skutečně nepřezkoumatelné či založené na jiné vadě řízení s vlivem na zákonnost rozhodnutí o věci samé. Nejvyšší správní soud však nezjistil, že by napadený rozsudek trpěl vadami, které podle jeho setrvalé judikatury zakládají důvod nepřezkoumatelnosti. Na její závěry ohledně posouzení toho, jaké vady naplňují tento kasační důvod, pro stručnost odkazuje (viz např. rozsudky ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003 - 75, č. 133/2004 Sb. NSS; či ze dne 18. 10. 2005, č. j. 1 Afs 135/2004 - 73, č. 787/2006 Sb. NSS). Napadený rozsudek nelze považovat za nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů. Z jeho odůvodnění je zřejmé, že soud vystihl podstatu věci a při posouzení věci vycházel z relevantních skutečností.

[12] Z obsahu správního spisu vyplynulo, že stěžovatel vstoupil na území České republiky dne 23. 12. 2016, přičemž cestoval na základě polského víza, neboť si našel práci v Polsku. Během pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany uvedl, že se obává návratu do země původu, protože tam má dluh. V roce 2015 spolupracoval se ženou, která měla obstarat pro zákazníka vozidlo, avšak poté zmizela i s penězi. Poškození mu nadávali a chodili k němu domů. I přesto, že byl nevinný, zavázal se ústně k úhradě částky, a to včetně úroků. Stěžovateli poté vyhrožovali a byl odvezen do hor, kde ho zbili. Od této

doby trpěl bolestmi hlavy. Nemocnici nenavštívil a útok ani nenahlásil, neboť byl přesvědčen, že by mu státní orgány nebyly schopny poskytnout ochranu.

[13] Nejvyšší správní soud k otázce pronásledování ze strany soukromých osob setrvale judikuje, že takové pronásledování nemůže být až na výjimky azylově relevantním důvodem. Např. v rozsudku ze dne 10. 3. 2004, č. j. 3 Azs 22/2004 - 48, uvedl, že „*skutečnost, že žadatel o azyl má v zemi původu obavy před vyhrožováním ze strany soukromé osoby, není bez dalšího důvodem pro udělení azylu (...) tím spíše v situaci, kdy politický systém v zemi původu žalobce dává občanům možnost domáhat se ochrany svých práv u státních orgánů, a tyto skutečnosti v řízení o udělení azylu nebyly vyvráceny.*“ Z dalšího rozsudku ze dne 11. 3. 2004, č. j. 6 Azs 8/2003 - 44, pak vyplývá, že „*[n]eučinil-li stěžovatel žádné kroky k využití všech prostředků, které právní řád v zemi jeho původu k ochraně práv a svobod poskytuje, nelze učinit závěr, že by mu taková ochrana nebyla poskytnuta, případně že by mu sice poskytnuta byla, ale neúčinně.*“ Ze správního spisu vyplynulo, že stěžovatel se obává návratu do země původu, neboť se zde zadlužil a měl obavy z věřitelů, jimž peníze dlužil. Ve správním řízení mimo jiné poukázal také na finanční motivaci zůstat na území České republiky tak, aby mohl dluhy splatit. Stěžovatel se nepokusil své problémy v zemi původu řešit; nebylo přitom zjevné, že by státní orgány nebyly schopny a ochotny mu v jeho situaci pomoci (srov. k tomu obdobně např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 10. 2020, č. j. 10 Azs 229/2020 - 32). Stěžovatelovy obavy a jeho celkový azylový příběh ostatně nepodpořila ani ta skutečnost, že o mezinárodní ochranu požádal až několik let po tom, co opustil vlast, a to až v okamžiku, kdy obdržel výjezdní příkaz k opuštění území České republiky. K otázce bezpečnosti navrátilců a politické situaci v Uzbekistánu se Nejvyšší správní soud vyjádřil také v jiných rozhodnutích (srov. k tomu např. usnesení ze dne 3. 10. 2018, č. j. 6 Azs 291/2018 - 25, ze dne 13. 11. 2019, č. j. 3 Azs 81/2019 - 33, nebo ze dne 19. 10. 2020, č. j. 6 Azs 283/2020 - 23). Nejvyšší správní soud proto shledal rozsudek městského soudu, stejně jako napadené rozhodnutí, za správný.

[14] Stěžovatel dále namítal, že městský soud se měl zabývat také jeho obavami ohledně situace v uzbeckých věznicích. Nejvyšší správní soud k tomu odkazuje na odst. 17. napadeného rozsudku. Městský soud upozornil na to, že stěžovatel měl informace o stavu věznic v Uzbekistánu k dispozici již ve správním řízení, neboť jsou součástí spisu; námitku však uplatnil až v žalobě. Městský soud se přesto k jeho námitce vyjádřil, přičemž konstatoval, že v jeho případě neexistují žádné skutečnosti, které by nasvědčovaly tomu, že by se mohl ve vězení ocitnout. Ze samotné skutečnosti, že dluží ve vlasti peníze, nelze k takovému závěru dospět. Stěžovatel sám uvedl, že se žádného trestně právního jednání nedopustil a neuvedl a ani ze spisu nebyly patrné žádné jiné skutečnosti, které by o možném budoucím zahájení trestního stíhání svědčily. Městský soud nepochybil ani při posouzení této námitky a Nejvyšší správní soud v podrobnostech proto na napadený rozsudek odkazuje.

IV. Závěr a náklady řízení

[15] Nejvyšší správní soud neshledal důvod pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání a konstatuje, že svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, proto ji podle § 104a s. ř. s. shledal nepřijatelnou a odmítl ji.

pokračování

[16] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 3, větu první, s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s., dle kterého nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, bylo-li řízení zastaveno nebo žaloba odmítnuta.

[17] Nejvyšší správní soud ustanovil usnesením ze dne 15. 10. 2020, č. j. 9 Azs 229/2020 - 32, stěžovateli zástupcem pro řízení o kasační stížnosti advokáta Mgr. Radomila Kožuského. Ustanovenému zástupci přiznal odměnu za dva úkony právní služby (převzetí právního zastoupení, doplnění kasační stížnosti) ve výši 3 100 Kč za jeden úkon [§ 11 odst. 1 písm. b) a d) ve spojení s § 7 bod 5., § 9 odst. 4 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů], a paušální náhradu hotových výdajů ve výši 300 Kč za jeden úkon podle § 13 odst. 4 vyhlášky; odměnu je třeba zvýšit o příslušnou daň z přidané hodnoty ve výši 1 428 Kč, celkem tak činí částku 8 228 Kč, která bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 10. prosince 2020

JUDr. Radan Malík
předseda senátu